

Programma Borging Informatievoorziening 2026–2028

Investering in samenhang, wettelijke naleving en toekomstbestendigheid

“Eerst de fundering herstellen, voordat wij digitale ambities kunnen borgen.”

Inhoud

1. Bestuurlijke samenvatting	3
2. Voorstel aan Provinciale Staten	3
3. Aanleiding	4
4. Doelstelling	5
5. Programmastructuur en fasering.....	6
5.1 Fase 1 – Fundament leggen (2026).....	6
5.2 Fase 2 – Inrichting & uitvoering (2027).....	8
5.3 Fase 3 – Borging & toekomstbestendigheid (2028).....	9
6. Financiële onderbouwing	11
6.1 Prognose verdeling budget.....	12
6.1 Structurele lasten en dekking	13
7. Risico's en beheersmaatregelen	13
8. Conclusie.....	14
Bijlage 1: Analyse Programma Borging Informatievoorziening 2026–2028.	16

1. Bestuurlijke samenvatting

Het voorliggende voorstel bevat de integrale aanpak voor de versterking van de informatievoorziening van de provincie Overijssel.

De provincie Overijssel staat voor de urgente opgave om haar informatievoorziening (IV) structureel te versterken. De huidige informatiehuishouding voldoet niet aan de wettelijke verplichtingen die volgen uit de Wet open overheid (Woo), de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de Archiefwet. De Tussenrapportage Concerncontrol 2025 bevestigt deze tekortkomingen en benadrukt dat integraal ingrijpen noodzakelijk is.

Daarnaast neemt de behoefte aan transparantie, digitale veiligheid, betrouwbare sturingsinformatie en inzet van moderne technologie – waaronder kunstmatige intelligentie (AI) – snel toe. Ook worden thema's zoals digitale autonomie en soevereiniteit belangrijke vraagstukken. De organisatie kan deze verwachtingen op dit moment onvoldoende waarmaken.

Met het Programma Borging Informatievoorziening 2026–2028 investeert de provincie gericht in herstel van wettelijke naleving, versterking van governance, modernisering van systemen en processen, verbetering van datakwaliteit en gecontroleerde inzet van AI. Het programma kent drie fasen: Fundament leggen (2026), Inrichting en uitvoering (2027) en Borging en toekomstbestendigheid (2028). Het benodigde budget van € 11 miljoen is beschikbaar gesteld in de Perspectiefnota 2026.

Net zoals we geen nieuwe duurzame installaties plaatsen op een gebouw met funderingsproblemen, investeert de provincie Overijssel eerst in het herstel van haar informatievoorziening als randvoorwaarde voor (toekomstige) digitalisering, datagedreven werken en toepassing van AI.

2. Voorstel aan Provinciale Staten

1. De in de Perspectiefnota 2026 toegekende middelen van €11 miljoen in te zetten voor het realiseren van drie strategische doelen die gezamenlijk de provincie in staat stellen om:
    - a. wettelijke verplichtingen na te leven;
    - b. de informatieketen toekomstbestendig te maken en
    - c. informatie duurzaam te borgen in de organisatie.Om zo het werken aan onze maatschappelijke opgaven te faciliteren en te versterken.
  2. De programmatische fasering als volgt vast te stellen:
    - a. Fase 1 - Fundament leggen (2026)
    - b. Fase 2 - Inrichting en uitvoering (2027)
    - c. Fase 3 - Borging en toekomstbestendigheid (2028)
- 2.

3. Aanleiding

De informatievoorziening vormt een essentiële randvoorwaarde voor goed bestuur, transparantie en digitale veiligheid. De Tussenrapportage Concerncontrol 2025 toont aan dat er binnen de provincie Overijssel sprake is van structurele tekortkomingen in governance, naleving, processen, systemen, data en cultuur. Deze tekortkomingen veroorzaken substantiële juridische, bestuurlijke en operationele risico's en belemmeren de organisatie in haar wettelijke taken.

3.1 Onvoldoende naleving van wettelijke kaders

De provincie voldoet op dit moment niet structureel aan de Wet open overheid (Woo), de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de Archiefwet. Achterstanden bestaan op het gebied van actieve openbaarmaking, privacy-by-design, digitale en analoge archivering en beveiligingsmaatregelen. Dit leidt tot juridische risico's, mogelijke sancties en reputatieschade.

3.2 Versnipperde sturing en onduidelijk eigenaarschap

Het huidige Besturings- en Managementconcept (BMC) toont aan dat eigenaarschap, mandaten en beslisbevoegdheden in de informatieketen versnipperd zijn. Dit leidt tot inconsistent beleid, onvoldoende prioritering en beperkte bestuurlijke controle op risico's. Zonder eenduidige governance ontbreekt de basis voor duurzame verbetering.

3.3 Beperkte capaciteit en vakmanschap

Zowel in de lijnorganisatie als in specialistische rollen zoals informatiebeheer, privacy, beveiliging en datamanagement is onvoldoende structurele capaciteit beschikbaar. Hierdoor kan de organisatie wettelijke verplichtingen niet duurzaam naleven en is afhankelijkheid van tijdelijke inhuur groot. Dit belemmert structurele borging.

3.4 Verouderde systemen en technische infrastructuur

Het huidige zaakstelsel voldoet niet aan de eisen van de Woo en Archiefwet. Metadata, dossiervorming, zoekbaarheid en archivering zijn onvoldoende ingericht. Daarnaast is de technische infrastructuur niet volledig in lijn met de vereisten van de BIO en de Europese Network and Information Security Directive 2 (NIS2).

3.5 Beperkte mogelijkheden voor datagedreven werken en inzet van AI-technologie

De organisatie beschikt onvoldoende over gestructureerde, kwalitatieve en toegankelijke data om datagedreven te werken. Dashboards, indicatoren en integraties tussen systemen zijn beperkt. Hierdoor kunnen analyses, monitoring en beleidssturing niet optimaal plaatsvinden. Daarnaast ontbreken de voorwaarden voor veilige, transparante en ethisch verantwoorde inzet van kunstmatige intelligentie (AI), waaronder datakwaliteit, governancekaders en specialistische kennis. Deze beperkingen remmen innovatie en digitale transformatie.

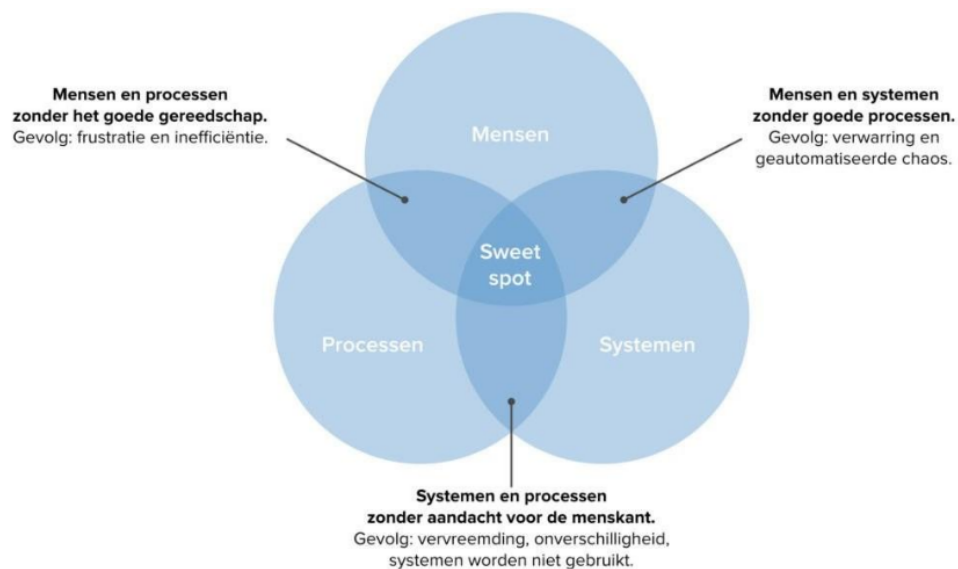
3.6 Risico's voor bestuurlijke betrouwbaarheid en continuïteit

De combinatie van bovenstaande factoren leidt tot risico's op het gebied van juridische handhaafbaarheid, bestuurlijke transparantie, integriteit, privacy, beveiliging en continuïteit van dienstverlening. Een integrale, meerjarige aanpak is noodzakelijk om deze risico's structureel weg te nemen.

4. Doelstelling

Het Programma Borging Informatievoorziening 2026–2028 richt zich op drie strategische doelen die gezamenlijk de provincie in staat stellen om wettelijke verplichtingen na te leven, de informatieketen toekomstbestendig te maken en informatie duurzaam te borgen in de organisatie.

1. Herstel van wettelijke naleving: het voldoen aan Woo, AVG, BIO en Archiefwet door structurele verbetering van dossiervorming, beveiliging, privacybescherming, metadatering en archivering.
2. Inrichting van een toekomstvast informatieketen: heldere governance, ingerichte processen, betrouwbare systemen en moderne data-infrastructuur vormen samen één samenhangend stelsel.
3. Structurele borging en doorontwikkeling: integratie van IV in de planning- en controlcyclus, permanente kwaliteitstoetsing, risicobeheersing, datagedreven werken, digitaal vakmanschap en veilige inzet van AI.

5. Programmastructuur en fasering

De informatievoorziening bestaat uit samenhangende bouwstenen: governance, processen, systemen, data en cultuur/digitaal vakmanschap. Elk element versterkt de overige elementen en kan niet zelfstandig functioneren. Daarom is gekozen voor een gefaseerde aanpak waarin deze onderdelen in de juiste volgorde worden ingericht.

5.1 Fase 1 – Fundament leggen (2026)

- Vastgestelde IV-strategie, datastrategie en architectuurkaders:
Deze strategieën vormen het richtinggevend kader voor alle keuzes binnen de informatieketen. Ze zorgen voor duidelijkheid over de gewenste technische en organisatorische ontwikkeling. Ook creëren ze samenhang en standaardisatie, die noodzakelijk zijn voor interoperabiliteit en betrouwbare dataverwerking. De strategieën vormen het fundament waarop processen, systemen en data-inrichtingen worden gebouwd. Zonder deze basis zou de organisatie versnipperd en reactief blijven werken.
- Heldere IV-governance in lijn met het Besturings- en Managementconcept (BMC):
Door governance helder te beleggen worden verantwoordelijkheden, mandaten en besluitvorming eenduidig gemaakt. Dit is essentieel om consistent, rechtmatig en transparant te werken. De governance maakt bovendien sturing op prioriteiten mogelijk, zodat middelen worden ingezet waar de impact het grootst is. Het creëert ook duidelijkheid voor medewerkers en management in hun rol als informatie-eigenaar. Hiermee vormt governance het fundament van professioneel informatiebeheer.
- Herstel naleving van Woo, AVG, BIO en Archiefwet:
Wettelijke naleving vormt een absolute randvoorwaarde voor betrouwbare en transparante overheidsinformatie. Het herstel richt zich op processen, dossiers, metadatering, privacy maatregelen en beveiliging. Dit vermindert juridische risico's, verbetert externe verantwoording en voorkomt onrechtmatige openbaarmaking. Door naleving op orde te brengen kan de provincie voldoen aan toezicht- en verantwoordingsverplichtingen. Het vormt de basis voor een duurzaam informatieklimaat.
- Inrichting pre-depot en start implementatie e-depot:
Het pre-depot maakt gecontroleerde verwerking van archiefachterstanden mogelijk. De start van het e-depot zorgt voor duurzame digitale archivering, conform wettelijke archiefnormen. Hierdoor worden documenten toekomstvast bewaard en ontsloten. Het biedt bovendien zekerheid dat informatie vindbaar blijft voor interne en externe gebruikers. Zonder deze voorzieningen ontstaat blijvend risico op informatieverlies.

- Start project overbrenging analoge archief:
Het analoge archief vormt een essentieel onderdeel van het bestuurlijk geheugen. Door overbrenging naar Collectie Overijssel wordt duurzaam beheer en toegankelijkheid gegarandeerd. Dit voorkomt degradatie van materiaal en maakt ruimte voor digitalisering. Het draagt bij aan betere vindbaarheid van historische informatie. Tegelijkertijd wordt voldaan aan wettelijke archiefverplichtingen.
- Inrichting portfoliostrategie (PMO):
Portfoliostrategie brengt prioriteit, samenhang en beheersing aan in de informatieketen. Het voorkomt versnipperde initiatieven en overbelasting van de organisatie. Met een PMO ontstaat transparantie over voortgang, capaciteit, kosten en risico's. Het ondersteunt besluitvorming op basis van feiten en risico's. Daarmee vormt portfoliostrategie een cruciale schakel tussen strategie en uitvoering.
- Inrichting kwaliteitsfuncties in eerste en tweede lijn:
Kwaliteitsfuncties borgen structureel de betrouwbaarheid van processen, beveiliging en informatiebeheer. De eerste lijn voert uit en is eigenaar van informatiekwaliteit. De tweede lijn ziet toe op naleving, risico's en uniforme toepassing van kaders. Deze samenwerking versterkt governance en maakt het mogelijk om structureel compliant te blijven. Het creëert bovendien voorspelbare kwaliteit in de gehele informatieketen.
- Nulmetingen privacy, beveiliging en informatiebeheer:
Nulmetingen maken inzichtelijk waar de organisatie staat ten aanzien van wetgeving en volwassenheid. Ze vormen de basis voor prioritering en risicomanagement. Door objectieve metingen ontstaat een helder vertrekpunt voor monitoring en bijsturing. Het stelt bestuur en directie in staat om gefundeerde keuzes te maken. Nulmetingen zijn noodzakelijk om voortgang aantoonbaar te maken.
- Start pilots kunstmatige intelligentie (AI):
AI biedt kansen voor procesoptimalisatie, datagedreven werken en analyse. Pilots helpen ervaring op te doen met risico's, governance en toepassingsmogelijkheden. Ze worden uitgevoerd binnen juridische, ethische en privacykaders. Hierdoor ontstaat gecontroleerde innovatie zonder risico's voor kwaliteit of veiligheid. Pilots vormen de basis voor toekomstig AI-beleid.
- Leiderschaps- en cultuurprogramma:
Een sterke informatiecultuur is cruciaal voor duurzaam beheer en naleving. Leiderschap geeft richting, stelt kaders en borgt verantwoordelijkheden. Het programma richt zich op voorbeeldgedrag, communicatie en bewustzijn. Hierdoor groeit informatiekwaliteit uit tot een gedeelde verantwoordelijkheid. Het programma versterkt draagvlak voor alle veranderingen in het IV-programma.

5.2 Fase 2 – Inrichting & uitvoering (2027)

Volledig informatiebeheerproces:

Het informatiebeheerproces vormt de ruggengraat van Woo-, AVG- en Archiefwet-naleving. Het zorgt voor uniforme dossiervorming, metadata en lifecyclemanagement. Door processen te standaardiseren worden fouten en risico's verminderd. Het creëert voorspelbare informatiekwiteit door de hele organisatie. Het proces ondersteunt zowel medewerkers als wettelijke verplichtingen.

Implementatie uitvoeringskader informatiebeheer:

Het uitvoeringskader vertaalt beleid naar concrete werkafspraken. Medewerkers weten hierdoor precies hoe informatie moet worden vastgelegd, beheerd en verwijderd. Dit verhoogt de uniformiteit tussen teams en afdelingen. Het versterkt naleving van wetgeving en maakt controle eenvoudiger. Het kader is daarmee essentieel voor duurzame kwaliteit.

Aansluiting op de Generieke Woo-voorziening (GWV):

De Generieke Woo-voorziening faciliteert actieve openbaarmaking op een gestandaardiseerde en landelijke uniforme wijze. De voorziening bevordert transparantie en versterkt de democratische controle. Voor aansluiting zijn goede metadatering, dossiervorming en ingerichte werkprocessen (fase 1) noodzakelijk. Door aansluiting op de GWV, inclusief de bijbehorende publicatievoorzieningen en PLOOI, wordt structurele naleving van de Wet open overheid ondersteund. De GWV vermindert handmatige publicatiestappen, vergroot de betrouwbaarheid van publicaties en verlaagt het risico op fouten.

Vervanging zaaksysteem:

Het zaaksysteem is een kernsysteem in de informatieketen. Vervanging is nodig om wettelijke dossiervorming en metadata te ondersteunen. Het nieuwe systeem verbetert digitale toegankelijkheid en zoekfunctionaliteit. Het vermindert afhankelijkheden van verouderde technologie. Hiermee ontstaat een toekomstbestendige basis voor informatiestromen.

Start implementatie datalake/datawarehouse:

Een zgn. data-lake vormt de centrale plek voor betrouwbare, gekoppelde gegevens. Het maakt dashboards, monitoring en beleidsanalyse mogelijk. Datakwaliteit verbetert door standaardisatie en governance. Het biedt de infrastructuur voor veilige inzet van AI. Het data-lake is daarmee onmisbaar voor de transformatie naar data gedreven werken.

Modernisering technische infrastructuur (BIO/NIS2):

De technische infrastructuur moet voldoen aan hoge beveiligingsnormen. Modernisering verhoogt digitale weerbaarheid en verkleint risico's op cyberincidenten. Het omvat onder andere monitoring, logging, netwerksegmentatie en patchmanagement. Het is noodzakelijk voor continuïteit van dienstverlening. De modernisering vormt de basis voor veilige koppeling van nieuwe systemen.

Professionalisering functioneel beheer:

Functioneel beheer is de schakel tussen techniek en gebruiker. Professionalisering vermindert verstoringen en verhoogt kwaliteit en stabiliteit. Het zorgt dat systemen aansluiten op werkprocessen en wettelijke verplichtingen. Door kennisopbouw wordt minder afhankelijkheid van externe partijen gecreëerd. Het versterkt de hele informatieketen.

Adoptie- en vaardigheidsprogramma:

Nieuwe processen en systemen werken alleen als medewerkers ze begrijpen en toepassen. Het adoptieprogramma biedt training, begeleiding en hulpmiddelen. Het vergroot informatiebewustzijn en digitale vaardigheden. Hierdoor ontstaat gedeeld eigenaarschap in de lijnorganisatie. Het programma borgt duurzame gedragsverandering.

Aansluiting op landelijke ecosystemen (IBDS, GDI):

Landelijke digitale ontwikkelingen bieden standaarden en infrastructuur die de provincie ondersteunt. Aansluiting zorgt voor interoperabiliteit en minder afhankelijkheid van maatwerk. Het bevordert samenwerking met andere overheden. Het verkleint kosten door gebruik van gedeelde voorzieningen. Het voorkomt dat de provincie 'los' komt te staan van landelijke ontwikkelingen.

5.3 Fase 3 – Borging & toekomstbestendigheid (2028)

IV-governance opgenomen in P&C-cyclus:

Door informatievoorziening structureel onderdeel te maken van de planning-en-controlcyclus ontstaat duurzame borging. Het maakt jaarlijkse monitoring en bijsturing mogelijk. Het verhoogt bestuurlijke transparantie en voorspelbaarheid. Het houdt de organisatie scherp op risico's en kwaliteit. Hiermee wordt IV geen project, maar een blijvende functie.

Permanente toetsing Woo, AVG, BIO, WCAG en Archiefwet:

Een vaste auditcyclus maakt naleving controleerbaar en duurzaam. Afwijkingen worden vroeg gesignaleerd en gecorrigeerd. Dit voorkomt terugval en beschermt juridische betrouwbaarheid. Het verhoogt de kwaliteit van processen en systemen. Het vormt een belangrijk onderdeel van de kwaliteitsborging.

Doorontwikkeling datagedreven werken:

Data worden steeds belangrijker in beleid en uitvoering. Door dashboards en analyses structureel te gebruiken ontstaat beter inzicht in maatschappelijke opgaven. Het maakt sturing adaptiever en transparanter. De organisatie kan sneller inspelen op ontwikkelingen. Het datalake vormt hierin een belangrijke bouwsteen.

Digitale volwassenheid, vakmanschap en leiderschap:

Digitale volwassenheid vraagt om voortdurende ontwikkeling van vaardigheden. Trainingen, coaching en professionalisering versterken medewerkers en management. Dit stimuleert eigenaarschap en verantwoordelijkheid. Het maakt de organisatie wendbaarder voor nieuwe

technologieën. Het draagt bij aan blijvend hoge informatiekwaliteit.

Continue verbetercyclus en kwaliteitsstelsel:

Continue verbetering zorgt dat processen, systemen en data actueel blijven. Het maakt risico's voorspelbaar en beheersbaar. De cyclus ondersteunt duurzame naleving van wetgeving. Het helpt bij tijdig aanpassen aan nieuwe standaarden. Het vormt een structurele basis voor kwaliteit.

Landelijke ecosystemen duurzaam geborgd:

Door blijvende deelname aan landelijke netwerken blijft de provincie aangesloten bij nieuwe standaarden. Het zorgt voor kennisdeling en samenwerking. Het voorkomt dat systemen en processen verouderen. Het vermindert kosten door gedeelde voorzieningen. Het borgt de toekomstbestendigheid van de informatievoorziening.

Versterken digitale autonomie en soevereiniteit:

De transitie naar een informatieorganisatie vereist dat de provincie de regie voert over haar eigen digitale lot. Door actieve sturing op digitale autonomie en soevereiniteit borgen we dat publieke waarden leidend blijven bij de inzet van technologie. We verkleinen de ongewenste afhankelijkheid van dominante marktpartijen (zgn. vendor lock-in) door kritisch te kijken naar het eigenaarschap van data en het gebruik van open standaarden. Dit stelt de provincie in staat om flexibel en onafhankelijk mee te bewegen met maatschappelijke veranderingen en technologische vernieuwingen, zonder dat onze beleidsvrijheid of de privacy van burgers in het gedrang komt.

6. Financiële onderbouwing

Het Programma Borging Informatievoorziening 2026–2028 heeft een initiële investeringsomvang van € 11 miljoen, zoals gereserveerd in de Perspectiefnota 2026. De middelen worden gefaseerd ingezet om juridische naleving te herstellen, informatieprocessen in te richten, technische systemen te moderniseren en duurzame borging te realiseren. De investeringen zijn noodzakelijk om risico's te beperken, bestuurlijke betrouwbaarheid te versterken en aan wettelijke verplichtingen te voldoen. Hieronder wordt de verdeling per jaar en per inhoudelijk onderdeel weergegeven.

Onderdeel	2026	2027	2028	Totaal
Governance, kaders en compliance	0,7	0,6	0,5	1,8
Woo en archiefbeheer	0,9	1,3	0,8	3,0
Data en infrastructuur	0,6	1,1	0,7	2,4
Capaciteit & kennisontwikkeling	0,8	0,6	1,0	2,4
Monitoring & borging	0,5	0,4	0,5	1,4
Totaal	3,5	4,0	3,5	11,0

De verdeling toont een duidelijke zwaartepuntverschuiving: in 2026 ligt de nadruk op de strategische en wettelijke basis, in 2027 op implementatie van systemen en dataketen en in 2028 op borging, monitoring en kwaliteitsversterking. De investeringen zijn nauwgezet afgestemd op de fasering van het programma, zodat technische, organisatorische en juridische middelen in samenhang worden ontwikkeld. Wij rapporteren over de voortgang en sturen eventueel het bestedingsritme bij via de P&C-cyclus.

6.1 Prognose verdeling budget

Onderdeel (Totaalbudget)	Interne en Inhuur Expertise	Kosten Systemen	Aanpassing Processen	Toelichting
1. Governance & Compliance (€ 1,8M)	€ 1,3	€ 0,2	€ 0,3	Arbeidsintensief. Vraagt o.a. om schaarse architecten en (tijdelijke) experts om specifieke strategie en kaders te schrijven. Systemen spelen hier een kleinere rol.
2. Woo & Archiefbeheer (€ 3,0M)	€ 1,0	€ 1,2	€ 0,8	Kosten voor vervanging zaaksysteem en e-Depot. Daarnaast veel inhuur nodig voor wegwerken archiefachterstanden (arbeidsintensief) en implementatieconsultants.
3. Data & Infrastructuur (€ 2,4M)	€ 0,8	€ 1,4	€ 0,2	Techniek dominant. Duurdere technische infrastructuur, security tooling (SIEM/SOC) en datalake opbouw. Inhuur betreft oa. data architecten, data-engineers.
4. Capaciteit & Kennis (€ 2,4M)	€ 1,6	€ 0,3	€ 0,5	De 'Mens'-kant. Inhuur van trainers en ontwikkeling programma voor digitale vaardigheid en tijdelijke opvulling van gaten totdat vacatures vervuld zijn. Proceskosten zitten in leerlijnen en werving.
5. Monitoring & Borging (€ 1,4M)	€ 0,6	€ 0,3	€ 0,5	Audit & Control. Inhuur van externe auditors voor nulmetingen en toetsing. Inrichting P&C-cyclus is proceswerk.
TOTAAL (€ 11,0)	€ 5,3mln	€ 3,4mln	€ 2,3mln	

Als de provincie er niet in slaagt om snel eigen personeel te werven voor de 'blijvende' functies, blijft de organisatie langer afhankelijk van relatief duurdere inhuur. Hierdoor kan het budget van € 11 miljoen sneller uitgeput raken dan in 2028, of gaat dit ten koste van de kwaliteit.

6.1 Structurele lasten en dekking

Na afronding van het programma blijven structurele lasten bestaan voor onder andere uitbreiding interne capaciteit op o.a. innovatie, beleidsterreinen, strategie, onderhoud architectuur en inrichting beheer van het zgn. datalake/datawarehouse, zaakstelsel, doorlopende audit- en risicomanagementcycli, beveiligingsmonitoring en opleiding van medewerkers. De exacte structurele lasten worden gedurende de looptijd van de investeringen geïnventariseerd en opgenomen in de begrotingsvorming van de P&C-cyclus. Daarbij wordt ook gekeken naar optimalisatie en consolidatie van systemen, zodat structurele kosten beheersbaar blijven.

7. Risico's en beheersmaatregelen

De herijking van het BMC leidt tot verschuivende verantwoordelijkheden en besluitvorming, wat tijdelijk onzekerheid kan veroorzaken. Dit kan gevolgen hebben voor prioritering, mandaten en eigenaarschap binnen de informatieketen. De beoogde effecten van het nieuwe BMC moeten nog leiden tot verdere verheldering van kaders, waarbij tot vertraging of inconsistente uitvoering worden geminimaliseerd. Ook kunnen lopende processen worden beïnvloed doordat rollen nog niet volledig zijn uitgekristalliseerd. Door centrale regievoering en programmatisch te sturen wordt stabiliteit gewaarborgd totdat het BMC volledig is ingebed.

Onvoldoende beschikbare capaciteit en specialistische expertise:

Het programma is afhankelijk van gespecialiseerde kennis, zoals architectuur, security, privacy, informatiebeheer en datamanagement. Schaarste op de arbeidsmarkt vergroot het risico dat posities moeilijk te vervullen zijn. Dit kan leiden tot vertragingen, kwaliteitsverlies of overbelasting van bestaande medewerkers. Ook kan het leiden tot afhankelijkheid van externe partijen zonder borging van kennis. Tijdelijke inhuur, gecombineerd met opleiding en kennisdeling, vormt de beheersmaatregel.

Niet-tijdige (volledige) aansluiting op e-depot en Generieke Woo-voorziening (GWV):

E-depot en GWV vereisen zowel technische koppelingen als procesmatige aanpassingen. Vertraging in deze trajecten leidt direct tot risico's op niet-naleving van Woo en Archiefwet. Daarnaast zijn er afhankelijkheden van landelijke planning en leveranciers. Onvoldoende voorbereiding kan resulteren in dubbele registratie of foutieve openbaarmaking. Het programma zet daarom sterk in op expertise, strakke planning en prioritering.

Onvoldoende informatiebewustzijn en eigenaarschap in de lijn:

Zonder goed begrip van informatiebeheer, informatieveiligheid en privacy blijven processen inconsistent. Medewerkers kunnen onbewust fouten maken die leiden tot datalekken of verkeerde openbaarmaking. Daarnaast ontstaat een te grote druk op specialistische functies. Dit belemmert duurzame naleving en creëert afhankelijkheid. Een leiderschapsprogramma, communicatie en training ondersteunen daarom de nodige bewustwording.

Complexiteit van het IT-landschap en afhankelijkheden tussen systemen:

De provincie beschikt over een groot en historisch gegroeid applicatielandschap. Veranderingen in

één systeem kunnen onverwachte gevolgen hebben in andere systemen. Dit maakt migraties, implementaties en koppelingen risicovol. Zonder duidelijke architectuur kan dit leiden tot verstoringen of beveiligingsproblemen. Portfolio management en architectuurtoetsen verkleinen deze risico's aanzienlijk.

Digitale weerbaarheid en dreigingen vanuit cyberveiligheid:

Cyberdreigingen nemen toe, zowel in complexiteit als frequentie. Een kwetsbaar systeem kan leiden tot datalekken, verstoring van dienstverlening of integriteitsproblemen. De BIO en NIS2 stellen hoge eisen aan monitoring, patchmanagement en incidentrespons. Zonder structurele maatregelen blijft de organisatie kwetsbaar. Het programma investeert daarom in modernisering van beveiliging en monitoring.

Onvoldoende structurele financiering en borging na 2027:

Na afronding van het programma blijven structurele kosten bestaan voor beheer, monitoring en opleiding. Zonder structurele middelen bestaat het risico dat kwaliteit terugvalt. Dit kan leiden tot hernieuwde achterstanden in naleving van wetgeving. Ook kunnen essentiële ICT-onderdelen verouderd raken. De structurele lasten worden daarom onderdeel van de P&C-cyclus 2027.

Beschikbaarheid en betrouwbaarheid van data voor data gedreven werken en AI:

Data gedreven werken en veilige inzet van AI vereisen hoogwaardige, actuele en betrouwbare gegevens. Onvolledige data kunnen leiden tot foutieve analyses en beslissingen. Daarnaast brengt AI risico's van bias en gebrek aan transparantie met zich mee. Zonder goede governance en datakwaliteit ontstaan juridische en maatschappelijke risico's. Datagovernance, metadata, datakwaliteit en AI-toetsingskaders worden daarom verder ingericht.

Afhankelijkheid van landelijke ontwikkelingen en standaarden:

Landelijke kaders zoals het GWV, Archiefstandaarden, Woo-verplichtingen, NDS, IBDS en GDI blijven zich ontwikkelen. Veranderingen kunnen directe impact hebben op provinciale planning en systemen. Dit kan leiden tot vertragingen of noodzakelijke aanpassingen. Het niet tijdig aansluiten op landelijke ontwikkelingen beperkt interoperabiliteit. Actieve deelname aan landelijke netwerken en continue afstemming beperken dit risico.

8. Conclusie

Met het Programma Borging Informatievoorziening 2026–2028 zet de provincie Overijssel een structurele stap richting een veilige, transparante en toekomstbestendige informatievoorziening. De investering van € 11 miljoen maakt het mogelijk om wettelijke verplichtingen duurzaam na te leven, governance te versterken, processen te professionaliseren, systemen te moderniseren en data gedreven werken te ondersteunen. Door de fasering over drie jaren ontstaat ruimte voor gecontroleerde groei, leren en bijsturing. Het programma borgt kwaliteit niet alleen tijdelijk, maar vormt de basis voor permanente integratie van informatievoorziening in de reguliere sturing. Daarmee draagt het direct bij aan de betrouwbaarheid, integriteit en effectiviteit van de provinciale organisatie.

Bijlage 1: Analyse Programma Borging Informatievoorziening 2026–2028.

De provincie Overijssel staat voor de opgave om haar informatievoorziening structureel te versterken. Een interne analyse (Concerncontrol 2025) toont aan dat de huidige informatiehuishouding niet voldoet aan wettelijke normen (Woo, AVG, BIO, Archiefwet) en dat risico's bestaan op het gebied van transparantie, digitale veiligheid, archiefbeheer, datakwaliteit en bestuurlijke betrouwbaarheid.

Het Programma Borging Informatievoorziening 2026–2028 richt zich op het herstellen van de wettelijke basis, het moderniseren van systemen en data-infrastructuur, en het duurzaam borgen van kwaliteit. Deze bijlage geeft een beknopte, bestuurlijke analyse van de vijf hoofdonderdelen van de informatievoorziening.

Hoofdconclusies

Belangrijkste tekortkomingen

- 1. Versnipperde governance en onvoldoende naleving van wettelijke kaders.**
Onheldere verantwoordelijkheden en beperkte sturing leiden tot inconsistent beleid en structurele non-compliance.
- 2. Achterstanden in Woo en archiefbeheer.**
Dossiervorming, metadatering, zoekbaarheid en archivering voldoen niet aan wettelijke eisen.
- 3. Verouderde systemen en versnipperde data.**
Informatie is niet betrouwbaar toegankelijk; datagedreven sturen is nauwelijks mogelijk.
- 4. Onvoldoende structurele capaciteit en vakmanschap.**
Cruciale kennisgebieden zijn onderbezet; afhankelijkheid van externen is groot.
- 5. Geen structurele monitoring of kwaliteitscyclus.**
IV is onvoldoende ingebed in de P&C-cyclus, waardoor risico's laat worden gesignaleerd.

Belangrijkste verbeteropgaven

1. Herstel van governance(cf. herijkte BMC met centrale sturing) en wettelijke naleving.
2. Modernisering van archiefbeheer, zaakstelsel en openbaarmaking via PLOOI.
3. Opbouw van een toekomstvaste data- en IT-infrastructuur.
4. Versterking van capaciteit, vakmanschap en informatiecultuur.
5. Structurele inbedding van monitoring en kwaliteitsborging in de P&C-cyclus.

Werkgebied 1 — Governance, kaders en compliance

De provincie Overijssel staat voor de opgave om de governance van de informatievoorziening structureel te versterken. De huidige governancestructuur is versnipperd en kent onduidelijke mandaten, rollen en verantwoordelijkheden. Dit heeft in de afgelopen jaren geleid tot inconsistent beleid, onvoldoende naleving van wet- en regelgeving en beperkte bestuurlijke grip op risico's. Een modern en toekomstbestendig stelsel van informatiesturing is noodzakelijk om de provincie in staat te stellen wettelijk compliant, transparant, veilig en datagedreven te werken.

Huidige situatie en problemen

Versnippering van eigenaarschap

Binnen de vorige inrichting van het Besturings- en Managementconcept (BMC) lag het eigenaarschap voor informatieprocessen, beveiliging, archiefbeheer, privacy en datamanagement verspreid over meerdere eenheden. Deze versnippering heeft geleid tot overlappende bevoegdheden, conflicterende prioriteiten en onvoldoende afstemming tussen beleid, uitvoering en toezicht. Hierdoor ontstaan verschillen in interpretatie van kaders, toepassing van normen en uitvoering van wettelijke taken. Door het herijkte BMC wordt door centrale regievoering en duidelijk beleggen van verantwoordelijkheden gewerkt aan helder beleid, uitvoering en toezicht.

Onvoldoende naleving van wettelijke kaders

De Concerncontrol-rapportage 2025 toont aan dat de provincie niet structureel voldoet aan Woo, AVG, BIO en Archiefwet. Er is geen integraal beeld van naleving, en verbeteracties worden niet uniform doorgevoerd. Het ontbreken van eenduidige governance en centrale regie draagt direct bij aan deze tekortkomingen. Zonder heldere kaders blijft naleving afhankelijk van individuele teams, wat leidt tot verschillen in kwaliteit en risico op fouten.

Gebrek aan centraal overzicht en sturing

Managementinformatie over de status van informatievoorziening is beperkt beschikbaar en versnipperd over verschillende bronnen. Er is geen integraal dashboard of periodieke rapportagecyclus over naleving, archiefkwaliteit, dataveiligheid of projectvoortgang. Hierdoor ontbreekt bestuurlijke voorspelbaarheid, is risico's vroeg signaleren moeilijk en worden problemen soms pas zichtbaar bij externe audits of incidenten.

Verskillende werkwijzen en versnipperde kaders

Beleid en standaarden zijn beschikbaar, maar worden niet overal consistent toegepast. Zo hanteren afdelingen verschillende interpretaties van metadata-eisen, privacyrichtlijnen, beveiligingsnormen en dossiervorming. Deze inconsistentie leidt tot variatie in kwaliteit en verhoogt risico's op datalekken, onvolledige dossiervorming, archiefachterstanden en onjuiste openbaarmaking. Ook bemoeilijkt het de aansluiting op landelijke voorzieningen zoals PLOOI en e-depot.

Noodzaak en urgentie

De versterking van governance is noodzakelijk om:

1. Wettelijke verplichtingen duurzaam te borgen

Zonder werkende inrichting van de governance blijft naleving afhankelijk van individuele teams en personen, en is structurele verbetering niet haalbaar.

2. Bestuurlijke controle en voorspelbaarheid te vergroten

Provinciale bestuurders hebben behoefte aan een betrouwbaar overzicht van risico's, naleving en voortgang. Een eenduidige governancestructuur maakt dit mogelijk.

3. Één samenhangend stelsel van informatievoorziening te realiseren

Pas wanneer strategie, kaders, architectuur en rollen helder zijn belegd, kan effectief worden geïnvesteerd in systemen, data en processen.

4. Prioriteit en middelen doelgericht in te zetten

Door centrale sturing vanuit een programmatische structuur worden keuzes expliciet, transparant en uniform gemaakt.

5. Risico's te verminderen

Heldere verantwoordelijkheden en een centraal toetsingskader verkleinen juridische, beveiligings- en archiefrisico's.

Wat het programma oplevert

Eenduidige governance in overeenstemming met vernieuwd BMC

Het programma richt zich op een heldere positionering van rollen zoals ketenverantwoordelijke, systeemverantwoordelijke, informatie-eigenaar, proceseigenaar, bestuurlijk opdrachtgever en toezichhoudende functies. Door het herijkte BMC en informatiesturing hierin consistent te verankeren ontstaat duidelijkheid over bevoegdheden, verantwoordelijkheden en besluitvorming.

Strategische kaders voor informatievoorziening

In 2026 worden een IV-strategie, datastrategie en architectuurkaders vastgesteld. Deze vormen de inhoudelijke basis voor alle systeem-, data- en proceskeuzes. De strategieën brengen samenhang aan in het gehele IV-landschap en bieden houvast voor toekomstige ontwikkeling, inclusief de inzet van AI.

Centrale regie en portfoliosturing

Met een stevig ingericht Project Management Office (PMO) wordt prioritering, voortgang en samenhang bewaakt. Portfoliosturing wordt de standaard, waardoor ad-hoc projecten verdwijnen en er zicht is op capaciteit, kosten, planning en risico's. Dit maakt de informatievoorraad bestuurbaar en voorspelbaar.

Structurele compliance en kwaliteitsborging

Door het inrichten van kwaliteitsfuncties in de eerste en tweede lijn (informatiekwaliteit, privacy, security, archivering) krijgt de organisatie het vermogen om normen structureel te bewaken. Dit

wordt ondersteund door periodieke audits, toetsing op architectuurkaders en structurele rapportages.

Betrouwbare sturingsinformatie

Met de nieuwe governancestructuur ontstaat een jaarlijks ritme van rapporteren binnen de P&C-cyclus over naleving van Woo, AVG, BIO, Archiefwet; datakwaliteit en informatieveiligheid; voortgang van IV-projecten en -investeringen; risico's, incidenten en verbetermaatregelen.

Dit geeft directie en bestuurders voorspelbaarheid en grip op de informatievoorziening.

Bestuurlijke impact

De versterking van governance, kaders en compliance biedt de provincie:

- Betrouwbare informatie voor besluitvorming, gebaseerd op uniforme en gecontroleerde processen.
- Vermindering van juridische en operationele risico's door structurele naleving van wetgeving.
- Transparantie en verantwoording richting Provinciale Staten en inwoners; hoger vertrouwen door voorspelbare, veilige en consistente informatieprocessen.
- Een fundament voor digitalisering, data gedreven werken en verantwoorde inzet van AI.
- Een fundament om de uitdagingen op gebied van digitale autonomie en soevereiniteit aan te kunnen.

Werkgebied 2 – Woo en archiefbeheer

Een goed functionerend stelsel voor archiefbeheer en openbaarmaking is een randvoorwaarde voor transparantie, wettelijke naleving en bestuurlijke betrouwbaarheid. Op dit moment voldoet de provincie Overijssel niet aan meerdere verplichtingen uit de Woo en de Archiefwet. Deze tekortkomingen zijn structureel en staan modernisering van de informatievoorziening in de weg. Achterstanden in dossiervorming, gebrekkige metadatering, verouderde systemen en versnipperde werkprocessen beletten de organisatie om haar informatie duurzaam, toegankelijk en vindbaar te beheren. Het programma richt zich daarom op een grondige verbetering van de gehele keten van informatiebeheer: van dossiervorming tot duurzaam bewaren en actieve openbaarmaking.

Huidige situatie en kernproblemen

Achterstanden in dossiervorming en metadatering

In veel processen worden documenten nog niet uniform gevormd, geclassificeerd of gearchiveerd. Er bestaan verschillen per afdeling in dossiervorming, registratieniveaus en metadatering. Hierdoor is informatie niet betrouwbaar vindbaar en kunnen dossiers incompleet zijn. Dit brengt risico's met zich mee voor de Woo, maar ook voor de rechtmatigheid van besluitvorming en de mogelijkheid om besluiten achteraf te reconstrueren. De Concerncontrol-analyse 2025 bevestigt dat deze tekortkomingen structureel zijn en niet kunnen worden opgelost met kleine verbeteracties.

Verouderd zaakstelsel en gebrek aan samenhang

Het huidige zaakstelsel voldoet niet langer aan de eisen van de Woo en de Archiefwet. Het stelsel ondersteunt dossiervorming, metadatering en duurzame toegankelijkheid onvoldoende. Daarnaast is er geen geïntegreerd recordmanagement: processen, systemen en opslaglocaties zijn niet uniform ingericht. Hierdoor is informatie versnipperd over netwerkschijven, mailboxen, procesapplicaties en oude archiefruimten. Dit maakt duurzame toegankelijkheid en tijdige openbaarmaking nagenoeg onmogelijk.

Onvoldoende aansluiting op landelijke voorzieningen

De provincie is nog niet structureel aangesloten op de Generieke Woo-voorziening (GWV), de landelijke digitale infrastructuur voor actieve openbaarmaking onder de *Wet open overheid (Woo)*. De GWV voorziet in gestandaardiseerde voorzieningen voor het ontsluiten, registreren en vindbaar maken van overheidsinformatie, waaronder de Woo-index en het centrale portaal open.overheid.nl. Via deze infrastructuur worden documenten en bijbehorende metadata(kerngegevens) publiek toegankelijk gemaakt.

Door de huidige staat van dossiervorming en archiefkwaliteit is geautomatiseerde aanlevering via de GWV op dit moment nog niet haalbaar. Daarnaast ontbreken voorzieningen voor een pre-depot en e-depot, waardoor digitale informatie niet duurzaam kan worden bewaard en tijdig kan worden voorbereid voor actieve openbaarmaking. Dit leidt tot risico's op verlies en ontoegankelijkheid van informatie en op het niet voldoen aan wettelijke verplichtingen.

Kwetsbare analoge archieven en verouderde processen

Een deel van het analoge archief is fysiek kwetsbaar, onvoldoende geordend of niet structureel beschreven. Ook ontbreekt een sluitend proces voor overbrenging. De archieffunctie is onderbezet, terwijl digitalisering sneller groeit dan de borging van duurzame opslag. Hierdoor neemt het risico toe dat informatie onvindbaar wordt of juridisch niet houdbaar blijkt.

Noodzaak en urgentie

Het versterken van Woo en archiefbeheer is noodzakelijk omdat:

- Wettelijke verplichtingen per direct gelden en de huidige werkwijze structureel tekortschiet.
- Transparantie richting inwoners en Provinciale Staten sterk afhankelijk is van kwalitatief archiefbeheer en tijdige openbaarmaking.
- Digitale duurzaamheid bedreigd is zolang informatie verspreid staat en systemen verouderd zijn.
- Rechtmatigheid en bestuurlijke reconstructie alleen mogelijk zijn met volledige en betrouwbare dossiers.
- Data gedreven werken en AI-toepassingen vereisen dat informatie volledig, vindbaar en eenduidig gestructureerd is.

Het verbeteren van Woo en archiefbeheer is bovendien een voorwaarde voor de modernisering van data-infrastructuur en processen (werkgebied 3). Zonder een stevige basis voor archivering en openbaarmaking wordt elke investering in systemen, dashboards of AI kwetsbaar en inefficiënt.

Wat het programma oplevert

Nieuwe generatie zaakstelsel en recordmanagement

Het programma voorziet in de selectie en implementatie van een nieuw zaakstelsel dat voldoet aan moderne standaarden en wettelijke eisen. Dit stelsel ondersteunt uniforme dossiervorming, metadata-standaarden, geautomatiseerde archivering en aansluiting op PLOOI. Het nieuwe recordmanagement wordt organisatiebreed ingebed.

Uniforme dossiervorming en metadatering in alle processen

In fase 1 en 2 worden procesanalyses uitgevoerd en worden standaarden ingevoerd voor dossiervorming, metadatering en duurzame opslag. Processen worden geharmoniseerd en alle afdelingen gaan werken volgens dezelfde kwaliteitsnormen.

Aansluiting op WVG(PLOOI) en automatisering van actieve openbaarmaking

Het programma zorgt voor technische koppelingen met PLOOI, inclusief automatische aanlevering van Woo-plichtige documenten. Hierdoor verschuift openbaarmaking van handmatig naar structureel en voorspelbaar, wat zowel risico's verlaagt als capaciteit vrijmaakt.

Pre-depot, e-depot en duurzame digitale toegankelijkheid

De provincie richt een pre-depot in voor tussenopslag van digitale informatie en koppelt dit aan het e-depot voor permanent te bewaren archiefstukken. Dit borgt de digitale duurzaamheid van beleidsinformatie, vergunningen, besluiten, onderzoeken en communicatie.

Opschoning van archieven en herstelwerkzaamheden

Analoge archieven worden opgeschoond, beschreven en waar nodig geconserveerd. Digitaliseringslagen worden gericht uitgevoerd en achterstanden worden ingelopen.

Professionalisering van de archieffunctie

Het programma versterkt de capaciteit op archiefbeheer, recordmanagement, informatiebeheer en kwaliteitscontrole. Daarnaast worden audits en kwaliteitscriteria structureel onderdeel van de P&C-cyclus.

Bestuurlijke impact

De provincie krijgt met dit werkgebied:

- Voldoening aan Woo, Archiefwet en archiefnormen, met minder risico op juridische procedures.
- Transparantie en voorspelbaarheid richting samenleving en Provinciale Staten.
- Betrouwbare, vindbare en duurzame informatie, die governance en beleid ondersteunt.
- Verbeterde digitale veiligheid, doordat informatie gecontroleerd en gestructureerd wordt beheerd.
- Een stevige basis voor data gedreven werken, AI-toepassing en moderne dienstverlening.
- Woo en archiefbeheer vormen daarmee niet alleen een wettelijke verplichting, maar ook een sleutelvoorwaarde voor de verdere digitalisering van de provincie.

Werkgebied 3 – Data en technische infrastructuur

De provincie Overijssel beschikt over een groeiende hoeveelheid data die essentieel is voor beleidsvorming, monitoring van maatschappelijke opgaven en bestuurlijke verantwoording. Toch is de huidige data- en technische infrastructuur versnipperd en onvoldoende toekomstbestendig. Systemen zijn niet goed gekoppeld, datadefinities verschillen per domein, beveiliging en toegang zijn niet uniform ingericht en grote delen van de informatie zijn niet centraal beschikbaar. Deze situatie belemmert datagedreven werken, verhoogt risico's op fouten en vertraagt innovatie zoals AI, geautomatiseerde analyses en voorspellende modellen. Een robuust, veilig en schaalbaar datafundament is daarom noodzakelijk.

Huidige situatie en kernproblemen

Versnipperde data en gebrek aan data-integratie

Data bevindt zich in losse applicaties, individuele Excel-bestanden, afdelingsschijven en legacy-systemen. Er bestaat geen integraal datawarehouse, geen totaalbeeld van datakwaliteit en onvoldoende afspraken over datadefinities. Beleidsmedewerkers moeten handmatig informatie verzamelen voor rapportages, wat tijdrovend is, foutgevoelig en niet reproduceerbaar. Hierdoor ontstaat verschillende “waarheden” binnen de organisatie.

Verouderde technische infrastructuur

Een deel van de huidige IT-omgeving voldoet niet aan de BIO en is onvoldoende beschermd tegen moderne dreigingen, waaronder ransomware en supply-chain aanvallen. Legacy-systemen zijn niet goed te koppelen aan nieuwe applicaties en veel applicaties zijn monolithisch opgebouwd, waardoor wijzigingen kostbaar en risicovol zijn. Ook ontbreekt een moderne API-laag waarmee gegevens veilig kunnen worden gedeeld.

Beperkte mogelijkheden voor datagedreven sturing

Door het ontbreken van een datafundament zijn dashboards, KPI's en indicatoren beperkt beschikbaar. Beleidsopgaven zoals mobiliteit, klimaat, natuur, energietransitie en leefbaarheid vragen om realtime, betrouwbare data. Handmatige rapportages kunnen deze behoefte niet vervullen. Ook AI, geavanceerde simulaties en geografische analyses zijn afhankelijk van centrale, opgeschoonde, gecontroleerde datasets.

Onvoldoende beveiliging en toegangsbeheer

Beveiliging is niet overall uniform toegepast. Legacy-systemen kennen achterstallige patches en zijn vatbaar voor incidenten. Autorisaties zijn niet altijd rol gebaseerd ingericht (RBAC), waardoor ongewenste toegang of overlap van rollen kan optreden. De provincie moet in 2025–2026 voldoen aan NIS2, maar de huidige infrastructuur is daar onvoldoende op voorbereid.

Koppelingen tussen systemen ontbreken of zijn kwetsbaar

Veel systemen communiceren niet of alleen via maatwerkkoppelingen. Dit leidt tot inconsistenties, hoge beheerkosten en beperkte flexibiliteit. Ook vertraagt het de aansluiting op landelijke voorzieningen zoals basisregistraties, geo-standaarden, PLOOI en toekomstige digitale platforms.

Noodzaak en urgentie

Investeren in een toekomstgerichte data- en technische infrastructuur is noodzakelijk omdat:

- De provincie anders niet kan voldoen aan wet- en regelgeving zoals NIS2, BIO, Archiefwet en Woo.
- Beleidsopgaven complexe data-uitwisseling vereisen, waaronder monitoring van natuurdoelen, verkeersstromen, energie, stikstof en ruimtelijke kwaliteit.
- Bestuur en samenleving steeds hogere eisen stellen aan onderbouwing, transparantie en voorspelbaarheid.
- Verouderde systemen een verhoogd risico vormen op incidenten en verstoringen in de dienstverlening.
- Digitalisering, AI en moderne datatechnieken alleen mogelijk zijn met een betrouwbaar datafundament.
- Het werkveld “Data en Infrastructuur” vormt de noodzakelijke motor onder alle andere werkgebieden. Zonder deze modernisering blijven verbeteringen in Woo, archiefbeheer, monitoring en informatiekwaliteit beperkt effectief.

Wat het programma oplevert

Een modern datawarehouse / data-lake

Het programma bouwt een centrale omgeving waarin data uit alle domeinen wordt ontsloten, opgeschoond en gestandaardiseerd. Dit datafundament maakt het mogelijk om:

dashboards te ontwikkelen voor alle beleidsopgaven; data realtime te monitoren; analyses uit te voeren over domeinen heen; betrouwbare indicatoren te leveren aan bestuur en organisatie.

Harmonisatie van datadefinities en data governance

Er komen uniforme datadefinities en data-eigenaarschap per beleidsdomein. Dit zorgt voor één “single source of truth” en maakt samenwerking tussen teams eenvoudiger en betrouwbaarder.

Modernisering van technische infrastructuur

De provincie vernieuwt de IT-omgeving door: migratie van legacy-systemen; implementatie van beveiligde API's; cloudadoptie waar passend; modern beheer en monitoring; betere schaalbaarheid en betrouwbaarheid.

NIS2- en BIO-conforme beveiligingsarchitectuur

Door de technische modernisering wordt beveiliging structureel verbeterd: multifactor-authenticatie en Zero Trust-principes; continu patch-management; centrale logging en monitoring; geïntegreerd applicatielandschap met risicoclassificatie.

Dashboards en beleidsinformatie voor bestuurders

Het datafundament maakt het mogelijk om in fase 2 en 3 bestuurlijke dashboards te realiseren voor o.a.: klimaat, energie, mobiliteit, stikstof, leefbaarheid, financiën; interne organisatie-informatie zoals HR, financiën, IV, P&C.

Vorbereiding op AI en datagedreven innovatie

Door data te centraliseren, standaardiseren en beveiligen, ontstaat een volwassen basis waarop AI en geautomatiseerde analyses verantwoord kunnen worden ingezet.

Bestuurlijke impact

Door deze modernisering krijgt de provincie:

- Betrouwbare sturingsinformatie voor GS en PS, gebaseerd op consistente, actuele data.
- Toegenomen bestuurlijke voorspelbaarheid doordat trends, risico's en opgaven beter zichtbaar worden.
- Sterk verbeterde cyberweerbaarheid in lijn met BIO en NIS2.
- Efficiëntere processen en lagere beheerlast doordat systemen eenvoudiger koppelen en onderhoudbaar zijn.
- Een stevige basis voor digitale innovatie, AI, automatisering en datagedreven werken.

Dit werkgebied maakt de provincie toekomstbestendig en verkleint de risico's op incidenten, inconsistenties en bestuurlijke verrassingen.

Werkgebied 4 – Capaciteit en vakmanschap

De kwaliteit van de informatievoorziening staat of valt met de beschikbaarheid van voldoende deskundige professionals. In de huidige situatie beschikt de provincie Overijssel niet over voldoende structurele capaciteit op cruciale functies zoals informatiebeheer, privacy, informatieveiligheid, datamanagement, functioneel beheer en architectuur. Deze ondercapaciteit leidt tot structurele achterstanden, afhankelijkheid van externe inhuur en beperkte borging van kennis. Bovendien groeit de complexiteit door strengere wetgeving (Woo, AVG, BIO, NIS2), toenemende digitalisering en de opkomst van data- en AI-toepassingen.

Het versterken van capaciteit en vakmanschap is daarom niet alleen noodzakelijk om bestaande wettelijke taken uit te voeren, maar ook om toekomstbestendige dienstverlening en een datagedreven werkwijze te kunnen realiseren.

Huidige situatie en kernproblemen

Structurele onderbezetting in kritieke functies

Teams die verantwoordelijk zijn voor informatiebeheer, recordmanagement, privacy, security en datakwaliteit hebben onvoldoende formatie om wettelijke taken adequaat uit te voeren. Incidentafhandeling, ad-hoc reparaties en brandjes blussen domineren de dagelijkse werkzaamheden. Hierdoor blijven structurele verbeteringen liggen, groeit de werkdruk en ontstaat risico op fouten en datalekken.

Grote afhankelijkheid van externe inhuur

Door schaarste aan interne capaciteit wordt veel werk uitgevoerd door externe consultants. Dit zorgt voor hoge kosten, versnipperde werkwijzen en kennisverlies zodra contracten aflopen. Externe inzet is noodzakelijk geweest om acute risico's te mitigeren, maar is geen duurzame situatie voor structurele taken.

Gebrek aan specialistische kennis

Nieuwe wetgeving zoals NIS2, aangescherpte BIO-eisen, Woo-actieve openbaarmaking, moderne zaaksystemen en datagovernance vragen om diepgaande expertise. De provincie heeft niet altijd voldoende interne deskundigheid om deze kaders te interpreteren, in te voeren en te monitoren. Hierdoor ontstaan afhankelijkheden, vertragingen en risico's op non-compliance.

Onvoldoende informatiebewustzijn in de hele organisatie

Naast specialistische functies ontbreekt ook in de brede organisatie voldoende bewustzijn over zorgvuldig informatiegebruik. Dit blijkt onder meer uit inconsistent documentbeheer, wisselende kwaliteit van archivering en onvoldoende toepassing van privacy-by-design. De kwaliteit van informatievoorziening vraagt een collectieve verantwoordelijkheid.

Beperkte loopbaanpaden en opleidingsmogelijkheden

Voor cruciale functies bestaan nog geen doorlopende opleidingsprogramma's of wervings- en ontwikkelpaden. Dit bemoeilijkt het vasthouden en laten doorgroeien van talent, terwijl de arbeidsmarkt voor deze profielen steeds krappere wordt.

Noodzaak en urgentie

Versterking van capaciteit en vakmanschap is noodzakelijk omdat:

- De provincie wettelijke verplichtingen niet kan borgen zonder voldoende deskundig personeel.
- Digitalisering en data gedreven werken alleen mogelijk zijn met een stabiel en deskundig fundament.
- Investerings in systemen en data pas renderen wanneer er voldoende professionals zijn om ze te beheren.
- De arbeidsmarkt voor IT, security en datamanagement steeds krappere wordt, waardoor tijdig investeren essentieel is.
- Bestuurlijke risico's toenemen wanneer kennis versnipperd raakt of afhankelijk is van externen.
- Capaciteit en vakmanschap vormen de humuslaag onder alle andere werkgebieden: zonder voldoende deskundige mensen worden processen, systemen en kaders niet duurzaam toegepast.

Wat het programma oplevert

Structurele versterking van eerste en tweede lijn

Er wordt extra formatie toegevoegd voor: informatiebeheer en recordmanagement; data governance en datamanagement; privacy officers; security officers en beveiligingsspecialisten; functioneel beheer (inclusief het nieuwe zaaksysteem); procesregie en IV-regie.

Deze versterking verlaagt risico's, maakt structurele kwaliteitsverbetering mogelijk en vermindert afhankelijkheid van externen.

Professionalisering van rollen en mandaten

Door helder afgebakende rollen (recordmanager, data-eigenaar, informatie-eigenaar, security officer, privacy officer) ontstaat voorspelbare samenwerking. Dit verbetert besluitvorming en verkleint de kans op fouten.

Opleidingsprogramma's en leerlijnen

De provincie ontwikkelt een meerjarig opleidingsprogramma voor: informatiebeheer en archivering; privacy en AVG; informatieveiligheid; datageletterdheid en datagovernance; AI-bewustzijn en verantwoord gebruik. Hiermee wordt een cultuur van continu leren gestimuleerd.

Informatie- en gegevensbewustzijn organisatiebreed

Het programma introduceert organisatiebrede interventies:

e-learningmodules; verplichte trainingen voor nieuwe medewerkers; "informerend leiderschap"

voor managers; praktische handreikingen en werkwijzers. Hierdoor wordt informatiekwaliteit een integraal onderdeel van het dagelijks werk.

Vermindering van externe afhankelijkheid

Door interne capaciteit te versterken wordt structurele kennis opgebouwd. Externe inzet blijft mogelijk, maar wordt selectiever en kennisgericht, waardoor kosten dalen en kwaliteit stijgt.

Bestuurlijke impact

De provincie profiteert van:

- Duurzame borging van wettelijke naleving (Woo, AVG, BIO, Archiefwet, NIS2).
- Hogere digitale veiligheid door voldoende securitycapaciteit.
- Betere informatiekwaliteit en transparantie dankzij professionele uitvoering.
- Lagere risico's op incidenten en datalekken door deskundige uitvoering.
- Een lerende en toekomstbestendige organisatie, beter toegerust op AI, data en digitalisering.
- Lagere kosten op de lange termijn door minder inzet van externen en efficiëntere processen.
- Investeren in mensen is daarmee essentieel om de technologische en wettelijke modernisering van de provincie te kunnen dragen.